

Groszowice, które słynęły z przemysłu cementowego

Miasto
Kultura

03.05.2024 g. 10:20

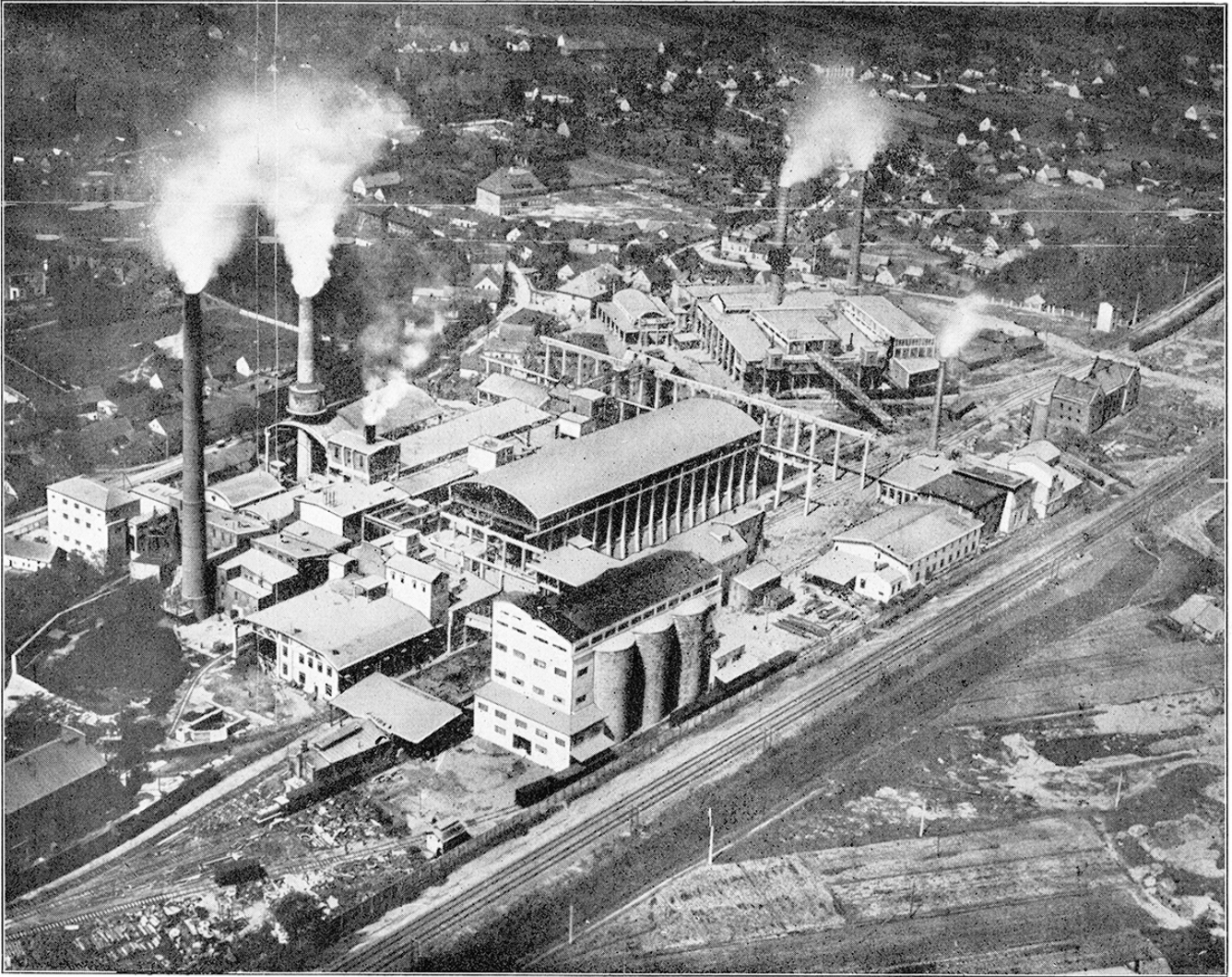

Przez prawie 130 lat z daleka widoczne były charakterystyczne kominy cementowni Groszowice. Kiedy w roku 2000 zostały wyburzone, a po cementowni ostał się pusty plac, wielu mieszkańców tej dzielnicy Opola z

łezką w oku wspominało jedyną żywicielkę wielu rodzin.

Cementownia w... okolicach Opola

W latach 1871–1872 prywatny opolski przedsiębiorca H. Wartenberger w okolicach Opola wybudował Cementownię Groszowice. Dwa lata później, w 1874 roku, ze względu na trudności finansowe została ona przejęta przez spółkę akcyjną AG Oberschlesische Portland Zementwerke Groschowitz. Prezesem spółki był Leo Constans Alexander Aubracht von Prondzynski, dzięki któremu fabryka przetrwała kryzys ekonomiczny. Urodził się 28 czerwca 1837 roku w Berlinie. Posiadał liczne rodzeństwo: braci Ferdinanda Stephana Marię, Victora Hermanna, Josefa Marię Ignaza Rene, Felixa, Bogusława oraz siostrę Antonie. Pierwszy prezes spółki zmarł w 1914 roku (brak dokładnej daty i miejsca śmierci).

Cementownia Groszowice - Groschowitz. Fot. Muzeum Śląska Opolskiego

Luksusowa rezydencja

Leo Constans zarządzał cementownią do 1891 roku, czyli do momentu przejścia na emeryturę. Wtedy kierownictwo nad cementownią przejął młodszy brat Ferdinand Stephan Maria von Prondzynski, urodzony 3 sierpnia 1857 roku w Nysie. Po objęciu stanowiska dyrektora rozpoczął budowę okazałej willi w niedalekim sąsiedztwie cementowni. W roku 1896 mógł już tam zamieszkać wraz z rodziną. Był to wspaniały i bardzo nowoczesny zespół rezydencjonalno-parkowy, z którego rozpościerał się widok na panoramę cementowni. O nowoczesności rezydencji świadczył fakt, że już w owym czasie była wyposażona w telefon, centralne ogrzewanie oraz instalację elektryczną. Jego żoną była Anna zd. Schylla. Mieli sześcioro dzieci: Felixa

Ferdinanda Marię, Katharinę, Marię, Leo oraz bliźniaków Constantina i Alfreda Vincensa Marię.

Rezydencja Villa Park w Groszowicach

Z Groszowic na Wzgórza Mariańskie

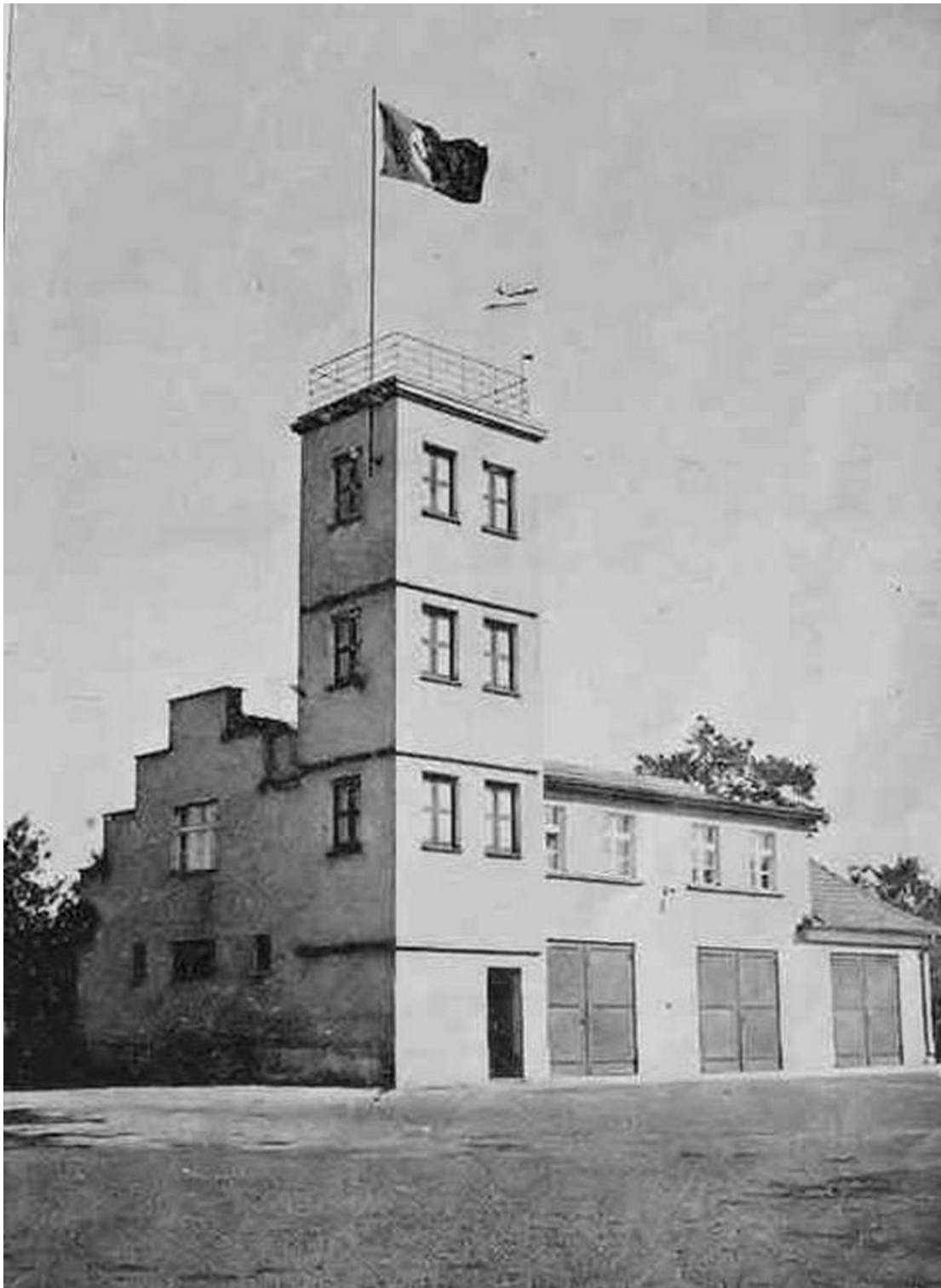
Ferdinand był naczelnym dyrektorem do 1926 roku, kiedy stanowisko po nim przejął najmłodszy syn Alfred. Kierował on cementownią do 1930 roku. Zmarł po długiej chorobie we Wrocławiu 3 marca 1933 roku i został pochowany na cmentarzu w Łądku Zdroju, obok swojego ojca. Ich groby zachowały się do dzisiaj. W miejscowości tej na Wzgórzach Mariańskich rodzina von Prondzynski posiadała rodzową willę, w której zamieszkiwali po wyjeździe z Groszowic.

Mecenasi Groszowic

Szkoła w roku 1936

Trzeba wspomnieć, że Leo Constans, Ferdinand jak i Alfred byli bardzo związani z Groszowicami. Wspomagali przeróżne inicjatywy lokalne, w tym m.in. budowę nowego kościoła parafialnego, pomieszczeń straży pożarnej (przebudowanych na Archiwum Państwowe), rozbudowę klasztoru św. Józefa, czy budowę nowej szkoły. Przed II wojną światową mianem Alfreda von Prondzynski nazwano dzisiejszą ulicę Gorzołki, a na placu u zbiegu ulic Jana i Gorzołki, obok fontanny, znajdował się pomnik z popiersiem Ferdinanda von Prondzynski.

Budynek Straży Pożarnej

Panorama Groszowic z lotu ptaka. Fot. Grzegorz Naszkiewicz

Zdjęcia pochodzą z książki J. Kowohla z 1936 roku „700 Jahre industriell - ländlicher Gemeinde Groschowitz”

Dane kontaktowe
Wydział Promocji

ul. Szpitalna 3b-5-7

45-010 Opole

bp [at] um.opole.pl

Lokalizacja

Tagi

Groszowice

poznaj dzielnice Opola